

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zdeňky Šindelářové a soudců Mgr. Jakuba Černoška a JUDr. Ing. Michala Hocka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **JUDr. Miloslava Horská,**
sídlem Velkopavlovická 4310/25, 628 00 Brno
insolvenční správce úpadce DELETE s. r. o., IČO 25330730
sídlem Pod sídlištěm 293/1, 636 00 Brno
zastoupená advokátem Mgr., Bc. Lumírem Šindelářem
sídlem Jiráskova 495, 664 61 Rajhrad

proti
žalované: **Erste Leasing, a. s.,** IČO 16325460
sídlem Horní náměstí 264/18, 669 02 Znojmo
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Feichtingerem, Ph.D.
sídlem tř. Kpt. Jaroše 1932/13, 602 00 Brno

o zaplacení 69 705 394,95 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalobkyně proti unesení Krajského soudu v Brně ze dne 22. 10. 2020, č. j. 25 Cm 25/2013-251 (250 před přečíslováním spisu),

takto:

I. Odvolání, pokud směřovalo i proti odstavci I. výroku usnesení Krajského soudu v Brně, se **odmítá.**

II. V odstavci II. výroku a v odstavci III. výroku o nákladech řízení se usnesení Krajského soudu v Brně **potvrzuje.**

III. Žalobkyně je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení žalované částku 44 056 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení, a to k rukám advokáta žalované JUDr. Jiřího Feichtingera, Ph.D.

Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením Krajský soud v Brně rozhodl, že řízení se v rozsahu částky 22 275 488,61 Kč zastavuje (odstavec I. výroku), dále rozhodl, že řízení se zastavuje (odstavec II. výroku), a že žalobkyně je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení žalované částku 175 498,40 Kč, do tří dnů od právní moci usnesení, a to k rukám zástupce žalované JUDr. Jiřího Feichtingera, Ph.D. (odstavec III. výroku).
2. Odstavec I. výroku o zastavení řízení v částce 22 275 488,61 Kč je odůvodněn ustanovením § 96 odst. 2 o. s. ř. s tím, že podáním ze dne 15. 7. 2020 vzala žalobkyně žalobu v uvedeném rozsahu částečně zpět, když v řízení vůči žalované nadále uplatňuje pouze nárok dle č. 9 článku III. žaloby, to je zaplacení náhrady škody v částce 47 429 906,34 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Jahodová.

3. Odstavec II. o zastavení (celého) řízení (v jeho zbytku) je odůvodněn ustanovením § 106 odst. 1 o. s. ř., když krajský soud zjistil, že žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 1. 10. 2013 uplatnila námitku, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci. V leasingových smlouvách č. 1070500007 a č. 1070600016, které mezi sebou strany sjednaly, bylo totiž ujednáno, že k projednání sporu týkajícího se předmětných leasingových smluv je příslušný Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR.
4. Krajský soud v posuzovaném případě z bodu 9.9 Všeobecných smluvních podmínek 7/2004, které jsou součástí smlouvy č. 1070500007, a z bodu 9.9 Všeobecných smluvních podmínek 9/2007, které jsou součástí smlouvy č. 1070600016, zjistil, že účastníci se v obou případech dohodli, že všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní, které se nepodaří odstranit jednáním, budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v Praze podle jeho rozhodčího řádu.
5. Na základě tohoto zjištění krajský soud dovodil, že uzavřením rozhodčích smluv v leasingových smlouvách strany vyloučily pravomoc obecného soudu (k projednání a rozhodnutí této věci), přičemž nedostatek pravomoci soudu je takovým nedostatkem podmínek řízení, který nelze odstranit. Krajský soud proto řízení o nadále uplatňovaném nároku podle ustanovení § 104 odst. 1 a § 106 odst. 1 o. s. ř. zastavil, jak je uvedeno v odstavci II. výroku napadeného usnesení, když současně neshledal důvody k projednání věci vymezené ustanovením § 106 odst. 1 věta druhá o. s. ř.
V závěru odůvodnění napadeného usnesení krajský soud uvedl, že s ohledem na to, že v této věci není dána jeho pravomoc, nerozhodoval již o návrhu na změnu žaloby - jejím rozšíření, v podobě zákonných úroků z prodlení tak, jak navrhla žalobkyně v podání ze dne 15. 7. 2020.
6. Odstavec III. výroku o nákladech řízení je odůvodněn odkazem na ustanovení § 146 odst. 2 o. s. ř. s tím, že žalobkyně jak částečným zpětvzetím žaloby, tak podáním žaloby ke Krajskému soudu v Brně na místo Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR zavinila, že řízení muselo být zastaveno, a je proto povinna nahradit náklady řízení vzniklé žalované. Tyto náklady vyčíslil krajský soud celkem částkou 175 498,40 Kč, která sestává z odměny advokáta žalované za dva úkony právní služby pro 72 220 Kč za jeden úkon právní služby z celkové tarifní hodnoty 69 705 394,95 Kč dle ustanovení §§ 7, 8 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen AT), a to za převzetí věci a vyjádření k žalobě dne 1. 10. 2013, tj. celkem 144 440 Kč, ze dvou paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč a z náhrady 21% DPH, již je advokát žalovaného plátcem, ve výši 30 458,40 Kč.
7. Proti tomuto usnesení, a to výslovně proti všem jeho výrokům, podala žalobkyně prostřednictvím svého advokáta včas odvolání. V odvolání namítala, že je insolvenční správkyň dlužníka DELETE s. r. o., kdy úpadek tohoto dlužníka je projednáván před Krajským soudem v Brně v řízení sp. zn. KSBR 27 INS 6965/2011. Žalobkyně je jako insolvenční správkyň osvobozena od povinnosti hradit soudní poplatek dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; toto osvobození se však nevztahuje na rozhodčí řízení. Přenesením působnosti rozhodnout tento spor na rozhodčí soud jsou tak porušovány základní zásady, na kterých je insolvenční řízení postaveno, a to zejména o zásadu uvedenou v § 5 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen IZ), to je, že insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn, a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů. Žalobkyně nedisponuje v majetkové podstatě dostatkem finančních prostředků k úhradě poplatků za rozhodčí řízení, přitom však úspěch ve sporu může znamenat zásadní přínos pro úhradu pohledávek přihlášených věřitelů. Z těchto důvodů žalobkyně v odvolání navrhla, aby odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

8. Žalovaná ve vyjádření k odvolání navrhla naopak, aby napadené usnesení bylo jako věcně správné potvrzeno. Dle stanoviska žalované není Krajský soud v Brně příslušný k projednání podané žaloby, a to s ohledem na rozhodčí doložky, které mezi sebou úpadce a žalovaná platně sjednali v leasingových smlouvách č. 1070500007 a č. 1070600016 a kterými vyloučili pravomoc obecných soudů k projednávání případných sporů z těchto smluv. V uvedených doložkách se strany dohodly, že všechny spory vznikající z těchto smluv a v souvislosti s nimi, které se nepodaří odstranit jednáním, budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v Praze podle jeho rozhodčího řádu. Sjednané rozhodčí doložky, respektive rozhodčí smlouvy, jsou ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů (dále jen ZRR), platné, a proto k projednání sporu týkajícího se předmětných leasingových smluv je příslušný Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, nikoliv soudy obecné. Žalovaná ve vyjádření k odvolání dále uvedla, že pokud žalobkyně v odvolání namítá porušení zásad insolvenčního řízení, jsou tyto námitky nedůvodné. Žalovaná přitom opakovaně upozorňuje na skutečnost, že je-li mezi stranami sporu smluvně vyloučena pravomoc obecných soudů prostřednictvím rozhodčích doložek, jedná se v případě zahájení řízení u obecného soudu a vznesení příslušné námítky o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Jelikož žalovaná trvá na projednání věci u rozhodčího soudu v souladu se sjednanými rozhodčími doložkami, je povinností obecného soudu zahájené řízení zastavit za podmínek §§ 104 a 106 odst. 1 o. s. ř., k čemuž rovněž ze strany soudu prvního stupně došlo. Dle názoru žalované je zcela irrelevantní, zda se osvobození žalobkyně od povinnosti hradit soudní poplatek dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, nevztahuje na rozhodčí řízení, a také, zda žalobkyně disponuje v majetkové podstatě dostatkem finančních prostředků k úhradě poplatku za rozhodčí řízení, či nikoliv. S ohledem na jasná ustanovení občanského soudního řádu má žalovaná rovněž za to, že napadené rozhodnutí nemůže nijak poškodit či zvýhodnit kteréhokoliv z účastníků insolvenčního řízení a že postup krajského soudu vyhovuje požadavku rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů. Žalobkyní zmiňovaný potenciální „úspěch ve sporu“, který by údajně „mohl přinést zásadní přínos pro úhradu pohledávek přihlášených věřitelů“, je čirou a ničím nepodloženou spekulací. V průběhu léta trvajícího insolvenčního řízení včetně incidenčních sporů byly mimořádně podrobně zkoumány pohledávky žalované jako insolvenční navrhovatelky, přičemž všechny byly zjištěny a shledány po právu; naopak úpadci se nepodařilo prokázat jediné tvrzení o tom, že by snad měl pohledávku za žalovanou. Dle názoru žalované se tak v případě předmětné žaloby nejedná o nic jiného, než jen o další sérii pokusů odvrátit definitivní konec insolvenčního řízení.
9. Odvolací soud se předně zabýval tím, zda žalobkyně je osobou oprávněnou podat odvolání proti všem výrokům napadeného usnesení krajského soudu, jak to výslovně učinila.
10. Dle ustanovení § 201 o. s.ř. účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevyklučuje.
11. Na základě shora citovaného ustanovení § 201 o. s. ř. se rozlišuje tzv. objektivní přípustnost odvolání a subjektivní přípustnost odvolání. Objektivní přípustnost odvolání znamená, že odvolání lze podat proti rozsudku nebo usnesení vydaným soudem v řízení v prvním stupni, jestliže to zákon výslovně nevyklučuje. Objektivní legitimaci k podání odvolání zákon přiznává v první řadě účastníku řízení; legitimaci k odvolání nemá však účastník řízení bez dalšího. Z povahy odvolání, jakožto řádného opravného prostředku, vyplývá, že odvolání může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím soudu prvního stupně plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodující je přitom výrok rozhodnutí soudu prvního stupně, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Jahodová.

12. V této posuzované věci vzala žalobkyně podáním ze dne 15. 7. 2020 žalobu částečně zpět, když v obsahu tohoto podání výslovně uvedla, že nadále v řízení uplatňuje pouze nárok č. 9 dle článku III. žaloby, tj. zaplacení náhrady škody v částce 47 429 906,34 Kč. Znamená to, že vzala zpět žalobu ohledně částky 22 275 488,61 Kč, a soud prvního stupně proto postupoval správně, pokud řízení ohledně této částky dle ustanovení § 96 odst. 2 o. s. ř. zastavil, jak je uvedeno v odstavci I. výroku napadeného usnesení. Protože žalobkyni bylo tímto výrokem zcela vyhověno, nemohla jí být způsobena žádná újma, a proto také není k podání odvolání proti tomuto výroku napadeného usnesení subjektivně oprávněna. Odvolací soud proto postupoval tak, že odvolání žalobkyně, pokud směřovalo i proti odstavci I. výroku napadeného usnesení, dle ustanovení § 218 písm. b) o. s. ř. odmítl jako odvolání podané někým, kdo k odvolání není oprávněn.
13. Ve zbývající části, to je ve vztahu k odstavcům II. a III. výroku, odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 206, § 212, § 212a o. s. ř.), a to bez nařízení jednání dle ustanovení § 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř., a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
14. Odvolací soud z obsahu předloženého spisu ve vztahu k podanému odvolání a napadenému usnesení soudu prvního stupně zjistil, že žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 25. 3. 2013 se žalobkyně DELETE s. r. o., IČO 25330730, sídlem Pod sídlištěm 1, 636 00 Brno, domáhala proti žalované (pod dřívější obchodní firmou S MORAVA leasing a. s.) zaplacení náhrady škody v částce 69 705 394,95 Kč, a dále určení, že odstoupení od leasingových smluv č. 1070500007 ze dne 2. 5. 2005 a č. 1070600016 ze dne 7. 12. 2007 je nedůvodné. Žalobou požadovaná částka náhrady škody byla rozdělena do 12 bodů, přičemž v žalobě ani v následujících doplněních žaloby žalobkyně jednoznačně nespecifikovala, která částka je požadována z „podání šikanózního insolvenčního návrhu“ a která částka je požadována z protiprávního odstoupení od leasingových smluv. Dne 1. 10. 2013 byl na majetek žalobkyně prohlášen konkurs (Krajským soudem v Brně pod č. j. KSBR 27 INS 6965/2011-A-155), a řízení tak bylo přerušeno ze zákona (§ 263 odst. 1 IZ). K výzvě krajského soudu ze dne 18. 3. 2019, č. j. 25 Cm 25/2013-189 sdělila insolvenční správkyň dlužníka DELETE s. r. o., že na návrhu trvá a navrhuje pokračovat v zahájeném soudním řízení. Do řízení tudíž na místo dosavadní žalobkyně DELETE s. r. o., IČO 25330730 nastoupila současná žalobkyně JUDr. Miloslava Horská, insolvenční správkyň úpadce DELETE s. r. o., IČO 25330730. Podáním ze dne 15. 7. 2020, jak již bylo uvedeno výše, vzala žalobkyně žalobu v částce 22 275 488,61 Kč zpět, o kterém krajský soud rozhodl usnesením obsaženým v odstavci I. tohoto usnesení, a zároveň rozšířila žalobu o tzv. zákonný úrok z prodlení ve výši 7,05 % p. a. z částky 47 429 906,34 Kč od 25. 3. 2013 do zaplacení. K výzvě krajského soudu podle ustanovení § 114a odst. 2 o. s. ř. se žalovaná podáním ze dne 1. 10. 2013 vyjádřila k žalobě a vnesla námitku nepřislušnosti soudu k projednání podané žaloby, a to s ohledem na rozhodčí doložky, které mezi sebou strany sjednaly ve shora uvedených leasingových smlouvách, v obou případech v bodě 9.9 Všeobecných smluvních podmínek, které tvoří nedílnou součást leasingových smluv s tím, že podle těchto rozhodčích doložek je k projednání sporu týkajícího se citovaných leasingových smluv příslušný Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Z obsahu spisu vyplývá, že vyjádření žalované k žalobě ze dne 1. 10. 2013 byl její první úkon ve věci samé, který učinila.
15. S ohledem na výše uvedené odvolací soud konstatuje, že soud prvního stupně v odůvodnění napadeného usnesení správně citoval ustanovení § 106 odst. 1 o. s. ř., správně ověřil existenci rozhodčích doložek obsažených v bodech 9.9 Všeobecných smluvních podmínek č. 7/2004 a 9/2007, které tvoří nedílnou součást leasingových smluv č. 1070500007 a č. 1070600016 s tím, že v nich byla sjednána rozhodčí doložka ve znění, že všechny spory vznikající z těchto

leasingových smluv a v souvislosti s nimi, které se nepodaří odstranit jednáním, budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v Praze podle jeho rozhodčího řádu. Správný je též závěr krajského soudu, že k projednání a rozhodnutí tohoto sporu není dána jeho pravomoc, a proto také správně v odstavci II. výroku napadeného usnesení řízení (ve zbytku po částečném zpětvzetí žaloby) zastavil.

Z tohoto důvodu také již krajský soud nerozhodoval o rozšíření žaloby v podobě zákonných úroků z prodlení, jak byly uvedeny v podání žalobkyně ze dne 15. 7. 2020.

16. Odvolací námitky žalobkyně považuje odvolací soud za zcela nepřipadné a nedůvodné, neboť platně sjednaná rozhodčí doložka se nestává neplatnou pouze na základě skutečnosti, že vůči některé ze stran rozhodčí smlouvy je vedeno insolvenční řízení, že je v úpadku, nebo že byl na její majetek prohlášen konkurs. Na tento závěr nemůže mít vliv ani otázka placení soudních poplatků či poplatků za rozhodčí řízení, přičemž dle názoru odvolacího soudu lze v insolvenčním řízení pro tyto případy použít ustanovení § 39 odst. 1 IZ, který stanoví, že: „Věřitelé jsou oprávněni se souhlasem insolvenčního soudu na základě rozhodnutí věřitelského výboru poskytnout insolvenčnímu správci zálohu k úhradě jeho výdajů, a to i opětovně. Při poskytnutí zálohy se určí podmínky jejího vyúčtování; určit lze též účel, na který má být záloha vynaložena“.
17. Na základě shora uvedeného odvolací soud usnesení soudu prvního stupně v napadeném odstavci II. výroku jako věcně správné potvrdil, stejně jako ve věcně správném rozhodnutí o nákladech řízení obsaženém v odstavci III. výroku (§ 219 o. s. ř.).
18. Protože žalobkyně nebyla v odvolacím řízení úspěšná, přiznal odvolací soud právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v něm úspěšně žalované, a to ve výši celkem 44 056 Kč. Tato částka sestává z odměny advokáta žalované za jednu polovinu úkonu právní služby spočívajícím ve vyjádření k odvolání proti rozhodnutí, nikoliv ve věci samé (§ 11 odst. 2 písm. c/ AT) ve výši 36 110 Kč, z jedné paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč a z náhrady 21% DPH, jíž je advokát žalované plátcem, ve výši 7 646 Kč.

Poučení:

Proti odstavcům I. a III. výroku tohoto usnesení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. e/, h/ o. s. ř.).

Proti odstavci II. výroku tohoto usnesení je dovolání přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. V takovém případě je možné dovolání podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u Krajského soudu v Brně k Nejvyššímu soudu ČR v Brně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237, § 239, § 240 o. s. ř.).

Olomouc 23. března 2021

JUDr. Zdeňka Šindelářová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Jahodová.